



Juridische 2-daagse 2019

11 en 12 november
Arnhem



Actualiteiten Wob (en Woo)

Elisabeth Pietermaat

Advocaat en partner bij Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn

Programma

- WhatsApp-uitspraak
- Reikwijdte onderzoeksplicht
- (Overige) actualiteiten
- Woo

WhatsApp-uitspraak; en nu?



Reikwijdte Onderzoeksplicht



Reikwijdte onderzoeksplicht

- Vaste rechtspraak: Pas na onderzoek door het bestuursorgaan kan worden meegedeeld dat een document niet of niet meer onder hem berust.
- In het besluit moet worden toegelicht hoe het onderzoek is gedaan.
- Tendens: Afdeling toetst intensiever of wel voldoende onderzoek is gedaan (zie o.a. (ABRvS 27 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:616, politie, ABRvS 17 april 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1231, Bodegraven-Reeuwijk, ABRvS 22 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1675, Utrecht, ABRvS 31 juli 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2626, (Prov. Zeeland), ABRvS 9 oktober 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3375, Leeuwarden, ABRvS 6 november 2019. ECLI:NL:RVS:2019:3713)

Reikwijdte onderzoeksplicht

- Als eenmaal een Wob-verzoek voorligt mogen de daarop betrekking documenten niet worden vernietigd, ook al zou dat op grond van de Archiefwet wel zijn toegestaan. Gevolg: beroep gegrond, maar er hoeft niet opnieuw op het bezwaar te worden beslist (ABRvS 22 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1633)



Al openbaar?

- 5.1 Niet in geschil is dat de door [appellant] gevraagde informatie in een geautomatiseerd systeem, genaamd 'Squit', van het college is opgeslagen. Volgens het college zijn de in hierin opgenomen documenten openbaar. Op grond van artikel 14 van de Archiefwet 1995 zijn documenten die zijn opgenomen in een archiefbewaarplaats in beginsel openbaar. Op grond van artikel 1, aanhef en onder f, van de Archiefwet 1995 is een archiefbewaarplaats 'een bij of krachtens deze wet voor de blijvende bewaring van archiefbescheiden aangewezen bewaarplaats'. Niet is gebleken dat het 'Squit'-systeem is aangewezen als archiefbewaarplaats in de zin van de Archiefwet 1995. Dat betekent in ieder geval dat de documenten in het 'Squit'-systeem niet op grond van de Archiefwet 1995 openbaar zijn.
- De Afdeling zal daarom beoordelen of het opnemen van documenten in het 'Squit'-systeem er op andere gronden toe leidt dat deze documenten openbaar zijn. Het college heeft toegelicht dat informatie in dat systeem voor een ieder is in te zien via een afspraak bij de gemeente Utrecht of dat op verzoek digitaal kopieën van documenten kunnen worden toegezonden. De informatie is dus openbaar, aldus het college. Ook is het mogelijk dat op verzoek tegen betaling fysieke kopieën van documenten worden verstrekt. Ter zitting heeft het college toegelicht dat in beginsel kosten in rekening worden gebracht, maar als het om een klein aantal documenten gaat, ook kosteloos documenten worden verstrekt. Sinds 2016 is het niet meer mogelijk om zelf in het 'Squit'-systeem te zoeken. Dat moet altijd door een medewerker van de gemeente gebeuren. Daarnaast is er een medewerker van de gemeente op de afdeling VTH die, ter uitvoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming, controleert of de gevraagde documenten persoonsgegevens of andere gevoelige gegevens bevatten. Indien dat het geval is, worden de persoonsgegevens in die documenten geanonimiseerd of worden andere gevoelige gegevens weggelakt. Daarvoor wordt soms leges geheven, zo heeft het college ter zitting toegelicht.
- Onder deze omstandigheden is de Afdeling van oordeel dat door opneming van documenten in het 'Squit'-systeem die documenten niet openbaar worden in de zin van de Wob. De in het systeem opgenomen documenten zijn voor burgers zelf niet toegankelijk en evenmin raadpleegbaar langs elektronische weg. Daarnaast wordt voordat documenten uit het systeem worden verstrekt eerst nog een beoordeling gemaakt of deze persoonsgegevens of andere gevoelige gegevens bevatten en, indien dat het geval is, worden die gegevens uit de documenten verwijderd. Ook is het college niet consequent in het heffen van leges. Ter zitting heeft het college toegelicht dat soms wel en soms geen leges worden geheven, maar het heeft geen duidelijkheid kunnen verschaffen waarom dat het geval is.
- (ABRvS 11 september 2019, ECLI:NL:2019:3100)

(Digitale) documenten

- "Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling (onder meer de uitspraak van 15 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:414), zijn elektronisch vastgelegde gegevens documenten in de zin van artikel 1, aanhef en onder a, van de Wob, waarop artikel 3 van de Wob van toepassing is. Zoals de Afdeling heeft overwogen in haar uitspraak van 14 december 2016, ECLI:NL:RVS:2016:3297, bevat de Wob geen verplichting om gegevens te vervaardigen die niet in bestaande documenten zijn neergelegd, ongeacht de mate van inspanning. Dat de gegevens, zoals het college heeft toegelicht, niet met een enkele druk op de knop of een schermafdruck kunnen worden verstrekt, maakt niet dat sprake is van het vervaardigen van een document. Er is immers geen sprake van het creëren van nieuwe gegevens door berekening, maar van het door middel van eenvoudige ordening printen - of in dit geval opslaan - van gegevens die voorhanden zijn. Voor zover er PRIS-gegevens zijn opgeslagen dan wel anderszins voorhanden zijn, zoals de hierna genoemde PRIS-prints, zijn die gegevens documenten in de zin van artikel 1, aanhef en onder a, van de Wob. Anders dan het college is de Afdeling van oordeel dat de ten tijde van het indienen van het Wob-verzoek voorhanden zijnde PRIS-gegevens - nu die gegevens expliciet in het Wob-verzoek worden genoemd - onder de reikwijdte van het Wob-verzoek dienen te worden geschaard. (ABRVS 22 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1675"



Een onder verantwoordelijkheid van ...

- 'Bedrijf B' is dat niet. Zeeland Seaports B.V. is enig aandeelhouder van bedrijf B, Zeeland Seaports N.V. is enig aandeelhouder van Zeeland Seaport N.V. en provincie heeft 50% van de aandelen in Zeeland Seaports N.V.; Uit statuten noch andere stukken blijkt dat bedrijf B zich bij werkzaamheden moet richten naar opdrachten of aanwijzingen van het college (ABRvS 31 juli 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2626)

Bedrijfs- en fabricagegegevens

- Bijv. 'PRIS-gegevens', omdat ze inzicht geven in de afzet van de parkeergarage en de concurrentiepositie van de exploitant kunnen schaden (ABRvS 22 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1675)
- Tarieven van een derde die een veiligheidsaudit uitvoerde van proefdiervoorzieningen (ABRvS 6 november 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3714)



Economische en financiële belangen

- Nieuwe 'standaard'overweging?

"6.1 Een bestuursorgaan kan gegevens weigeren met een beroep op artikel 10, tweede lid, aanhef en onder b, van de Wob als de economische of financiële belangen van dat bestuursorgaan in geding zijn. De economische of financiële belangen kunnen betrekking hebben op de onderhandelingspositie van dat orgaan. Een beroep op deze weigeringsgrond is echter in beginsel slechts mogelijk voor de duur van het onderhandelingsproces. Onder omstandigheden kan eveneens de onderhandelingspositie van het bestuursorgaan in de toekomst reden zijn om deze uitzonderingsgrond van toepassing te achten." (ABRvS 27 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:616)

In dit geval was de toekomstige onderhandelingspositie geen geldige reden voor een beroep op artikel 10, tweede lid, onder b, Wob: "Het verbad tussen de destijds gemaakte kosten voor mogelijke benadeling bij een volgend ICT-project is te ver verwijderd)"

Zie ook: ABRvS 27 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:605 (Almelo/Praxis)



Namen van ambtenaren

- Als je naam in het interne, vakblad heeft gestaan, betekent dat nog niet dat je als ambtenaar uit hoofde van je functie naar buiten treedt (ABRvS 27 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:616)
- Evenmin als je jezelf op Linked-Inn zet of je naam wordt vermeld op de website (ABRvS 25 september 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3253)
- Artikel 10, lid 3, Wob: bestuursorgaan hoeft geen navraag te doen (zelfde uitspraak en ook ABRvS 6 november 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3713)



Persoonlijke levenssfeer (overig)

- Opleidingsdocumenten moeten gedeeltelijk openbaar worden gemaakt (ABRvS 26 juni 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1985; wel relevant is dat oordeel rechtbank in hoger beroep niet is bestreden)

Onevenredige benadeling

- Gespreksverslagen i.h.k.v. onderzoekscommissies hoeven niet openbaar te worden gemaakt (ABRvS 27 maart 2019, ECLI:NL:RVS:2019:940, MinFin/RTL)

Intern beraad

- Is sprake van een document opgesteld ten behoeve van intern beraad? Hangt af van het oogmerk waarmee het document is opgesteld (ABRvS 13 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:400, Enschede/Praxis; concept-rapport van een extern bureau dat uitsluitend diende voor intern-beraad; zie ook ABRvS 20 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:496 voor advies van eigen advocaat)



Intern beraad

- Als een derde bij het beraad met de overheid een eigen belang heeft dat als zodanig bij het beraad een rol speelt, is geen sprake van intern beraad (ABRvS 9 oktober 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3375)
- Documenten die buiten de eigen kring zijn gebracht, verliezen hun interne karakter (zelfde uitspraak)

Milieu-informatie

- Locatie tijgermug; Informatie over de toestand van de biologische diversiteit hoeft geen informatie te zijn over een verandering van die toestand om milieu-informatie te zijn; artikel 10, tweede lid, onder g, Wob is daarom niet van toepassing; evenmin kon een beroep worden op artikel 10, tweede lid, onder e, Wob; ging om bedrijfsnamen, uit de bedrijfsnaam kon niet de identiteit van natuurlijke personen worden afgeleid (ABRvS 7 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2709)



Milieu-informatie

- Namen van bollenrassen, de partij-aanduiding of code, de referentie- of herkomstnummers en de keuringsresultaten van 26 contracttelers is milieu-informatie en ook bedrijfs- en fabricagegegevens, waardoor de informatie niet openbaar hoeft te worden gemaakt (ABRvS 16 oktober 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3490)
- Klacht over een vermoeden van asbestvervuiling is in het concrete geval geen milieu-informatie (ABRvS 9 oktober 2019, ECLI:NL:RVS:3375)

Beoordelen van documenten

- Per zelfstandig onderdeel beoordelen!!
- Een sheet van een powerpoint kan een zelfstandig onderdeel zijn (ABRvS 27 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:616)
- Zinledige informatie hoeft niet te worden verstrekt (ABRvS 6 maart 2019, ECLI:NL:RVS:2019:717, ABRvS 26 juni 2019, (ECLI:NL:RVS:2019:1998)
- Informatie moet nog zelfstandige betekenis hebben (ABRvS 11 september 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3101)



Bijzondere regelingen

- Artikel 11a Advocatenwet is dat niet (ABRvS 27 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:605, ABRvS 3 juli 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2209)
- Geheimhouding op grond van Gemeentewet kan niet per document worden opgelegd, maar per passage in een document moet worden beoordeeld of geheimhouding kan worden opgelegd (ABRvS 8 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1479 Bergen op Zoom/rapport over mogelijke belangenverstrengeling, ook ABRvS 6 november 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3755)

Misbruik

- 'Veelvragers' (ABRvS 21 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2817, Intergemeentelijke Sociale Dienst Bollenstreek, ABRvS 28 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2923, Zevenaar, ABRvS 6 november 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3750 en 3754)

Opmerkelijk

- De verstrekking van twee ordners met informatie over de agenda van de Commissaris aan journalisten is geen openbaarmaking in de zin van de Wob, omdat de journalisten niet hebben beoogd een Wob-verzoek te doen (ABRvS 16 oktober 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3502)

Wet open overheid



Wet open overheid

Wetsvoorstel van januari 2019 tot wijziging van de Woo

- Geen register, beperktere plicht tot actieve openbaarmaking
- Opdracht om digitale informatiehuishouding op orde te brengen
- Nieuwe uitzonderingsgrond, goed functioneren van de Staat en overige publiekrechtelijke lichamen